

pi.

sinds 1989

verschijnt tweemaandelijks www.pi-online.nl

THEMA CULTUUR

De Nieuwe Kolk Assen	10
Museum aan het Vrijthof Maastricht	16
Stedelijk Museum Amsterdam	24
ZUID57 Den Haag	30
Tulpenmuseum Amsterdam	34

COLUMN Chris Meplon	39
----------------------------	----

PRODUCTDOSSIER PROJECTMEUBELEN

Orgatec 2012	42
Productinformatie projectmeubelen	50

VISIE

i29 Duivendrecht	56
-------------------------	----

OPGELEVERD

Sigmax Enschede	62
spir-it Utrecht	66
Gemeentehuis Lansingerland	72

Interieur 2012 Kortrijk	80
Dutch Design Week , Eindhoven	88
Luca Nichetto op imm 2013	92

SIGNALEMENTEN	96
PRODUCTINFORMATIE	98
ETCETERA	102
LONDON CALLING	105

Bouwkundig ontwerp **Hans van Heeswijk architecten**, Amsterdam
Projectarchitecten **Dick de Gunst, Hans van Heeswijk, Rob Hulst**,
Projectarchitect interieur **Stephanie Haumann**
Medewerkers **Simone Bleumink, Leon Broeren, Thomas Domick, Jasper Drijven, Jasper Felsch, Richard Gouverneur, Rinke Kluwer, Martin Koster, Pascal Latul, Erwin Schermer, Charlotte Trip**
Interieurbouw **Ahrend, Rotterdam i.s.m. L.P. van Vliet Interieurbouw, Bergschenhoek**
Meubelen **Ahrend i.s.m. FacilitylinQ, Muiden**
Verlichting **Philips**
Vloeren **Desso, Waalwijk**
Groenvoorziening **Ki Plant Concept, Aalsmeer**
Adviseur installaties **Royal Haskoning, Nijmegen**
Adviseur akoestiek **Cauberg- Huygen, Den Bosch**
Aannemer **VBK Zuid, Bleiswijk**
Bouwsom exclusief installaties € 16.000.000,00 excl btw
Interieur €2.000.000,00 excl btw
Bruto vloeroppervlak 14.796 m²
Netto vloeroppervlak 13.512 m²

Vormgegeven transparantie

Sinds 2007 vormen Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk en Bergschenhoek samen de gemeente Lansingerland (54.000 inwoners). Het nieuwe gemeentehuis, ontworpen door Hans van Heeswijk architecten, ligt aan de rand van Bergschenhoek. Het grenst aan open land, waar een nieuwe Vinexwijk zou komen, maar de crisis gooide roet in het eten. Nu jagen er torenvalken en in de lente bloeien er de bloesembomen. Daarom liet Van Heeswijk zich inspireren door het beeld van een buitenhuis op een landgoed.

De associatie met een buitenhuis verklaart de vorm van het nieuwe gemeentehuis. Projectarchitect Rob Hulst: "We hebben gekozen voor twee gebouwen: een representatief publieksgebouw, omgeven door water, en een meer zakelijk kantoorgebouw. Ze zijn verbonden

FOTO LINKS
Publiekshal met receptiebalie, raadzaal en B&W kamer

FOTO BOVEN
Het publieksgebouw, met rechts de kantoorvleugel

door een loopbrug. Om het publieksgebouw monumentaler te maken, hebben we het op een sokkel gezet en voorzien van een riant uitkragend dak. Het lagere kantoorgebouw zou je kunnen zien als het koetshuis bij het hoofdgebouw. Die suggestie wordt versterkt door de lange, lichthellende oprijlaan voor het complex. Het reliëf van wuivend riet in de sokkel verwijst naar het polderlandschap." Visuele samenhang ontstond door het witte beton van de sokkel ook te gebruiken in de raamposten van het kantoorgebouw. Verder hebben de

ramen in beide gebouwen een identieke indeling. Maar vooral de royale toepassing van glas scheidt eenheid. Niet alleen in de gevels, zelfs het dak bevat grote glazen openingen. Waar je ook staat, overal biedt het interieur interessante of spectaculaire doorkijkjes. Dit heeft te maken met een tweede inspiratiebron: de in deze nieuwe gemeente zo beeldbepalende glastuinbouw, waarin veel Lansingerlanders hun brood verdienen. Tegelijk is het een metafoor voor de bestuurlijke transparantie die de gemeente hoog in zijn vaandel heeft.

Raderwerk van trommels

Wie het rechthoekige publieksgebouw binnenkomt wordt verrast door een levendig atrium vol ronde vormen. De vriendelijk-uitnodigende entreebalie, de trouwzaal, de bestuurszalen, entresols, daklichten tot en met de panoramalift en

de zwerige trap: alles is rond en zorgt voor een joyeus-monumentale sfeer. Op de trouwzaal stapelden de architecten twee uitkragende 'trommels', uitgevoerd in hout en glas. "Hierin bevinden zich de raadzaal en de bestuurskamer van de burgemeester en wethouders, waar

de uiteindelijke regie plaatsvindt." licht Hulst toe. "De trommels draaien als raderen in elkaar, als symbool voor het gemeentelijk raderwerk. Iedere trommel is uitgevoerd in hout en glas. Afwisselend horizontale en verticale stroken om de levendigheid te verhogen. Zij bieden doorkijkjes van de ene trommel in de andere en 'openen' bijvoorbeeld de raadzaal naar buiten. De bestuurskamer hebben wij meer besloten gehouden." De wat introverte trouwzaal, uitgevoerd in wit en blauw, opent zich bij binnenkomst verrassend naar de buitenwereld. De halfronde banken kunnen in allerlei formaties worden geplaatst en maken de ruimte ook geschikt voor presentaties en recepties. Een uitschuifbaar, grijs vitragegordijn, weggewerkt in de wand, dient om de zaal een intiemer karakter te geven. De garderobe is in de buitenwand weggewerkt en wordt pas zichtbaar tijdens het gebruik. Ook de publiek toegankelijke raadzaal op de eerste verdieping is weldadig ruimtelijk.

FOTO BOVEN
Publiekshal met publieksbalies
en ronde glazen lift

FOTO ONDER
Publieksbalie

FOTO BOVEN
De raadzaal

FOTO ONDER
Het bedrijfsrestaurant op
de derde verdieping

De architecten lieten hier twee cirkels in elkaar overlopen, wat extra bergruimte voor installaties opleverde. De wand begint dun, maar verdikt zich subtiel en nauwelijks merkbaar. Dramatisch is de bekroning van de raadzaal met een eigentijdse lichtkoepel hoog in het dak. Naast de raadzaal bevindt zich een ronde bar met zitjes voor het publiek dat de raadsvergaderingen bezoekt. Hulst wijst op de wanden van de kamers van de beleidsmedewerkers: "De glaspanelen lopen van het plafond tot de vloer en bestaan uit twee lagen akoestisch glas. Op de hoeken zitten geen profielen, wat het geheel transparanter maakt. Bovendien bieden zij royaal zicht op de omgeving, dat wil zeggen het publiek, waarvoor men uiteindelijk werkt."

Imposante vista's

Het atrium bevat geen balies, maar een viertal open units met steeds twee werkplekken, waar de medewerkers het publiek ontvangen. Het zijn bijna huiselijke zit-werkhoeken, uitgevoerd in kersenhout. Er is ruimte gereserveerd voor een vijfde eenheid, mocht daaraan behoefte zijn. Vrijwel alle meubels in het atrium worden van onderen aangelicht zodat ze lijken te zweven. De overgang naar de voor het publiek gesloten zone, waar onder meer paspoorten worden gemaakt, is bijzonder vormgegeven. Wanden van gezandstraald glas werken subtiel en nergens voel je je buitengesloten. In het atrium bevindt zich ook een lange, rechthoekige kern, waarop het publieksgebouw rust. Hij is geaccentueerd door oranje-rode kleuren en bekleed met gezandstraald graniet zodat het een zachtere uitstraling heeft. In deze kern zijn dienstfaciliteiten als keukens, toiletten en kopieerhoeken geconcentreerd.

Het bedrijfs- en personeelsrestaurant op de bovenste verdieping biedt imposante vista's op het atrium. Fraaie meubels, waaronder speciaal op maat gemaakte rvs service-balies, verhogen de ruimte-

lijke kwaliteit. Negen glazen daklichten brengen daglicht tot in het hart van het gebouw. Met een doorsnede van vier meter vormden zij een uitdaging om te overspannen. Vanaf een groot buitenterras, onder het uitkragende dak, hebben de gebruikers een spectaculair uitzicht tot aan Delft, Rotterdam en Den Haag. "Het terras zat aanvankelijk niet in het

pakket van eisen, maar ontstond tijdens het ontwerpproces." vertelt Hulst.

"Omdat wij het belangrijk vonden. Zo zijn er onderweg, al ontwerpend, meer dingen bijgekomen of veranderd."

Kantoorgebouw

Via een twee verdiepingen tellende loopbrug bereiken we het kantoor-

FOTO BOVEN
Vergaderplekken en zitjes
op het middenpad van de
kantoorvleugel

MIDDEN
Plattegrond begane
grond

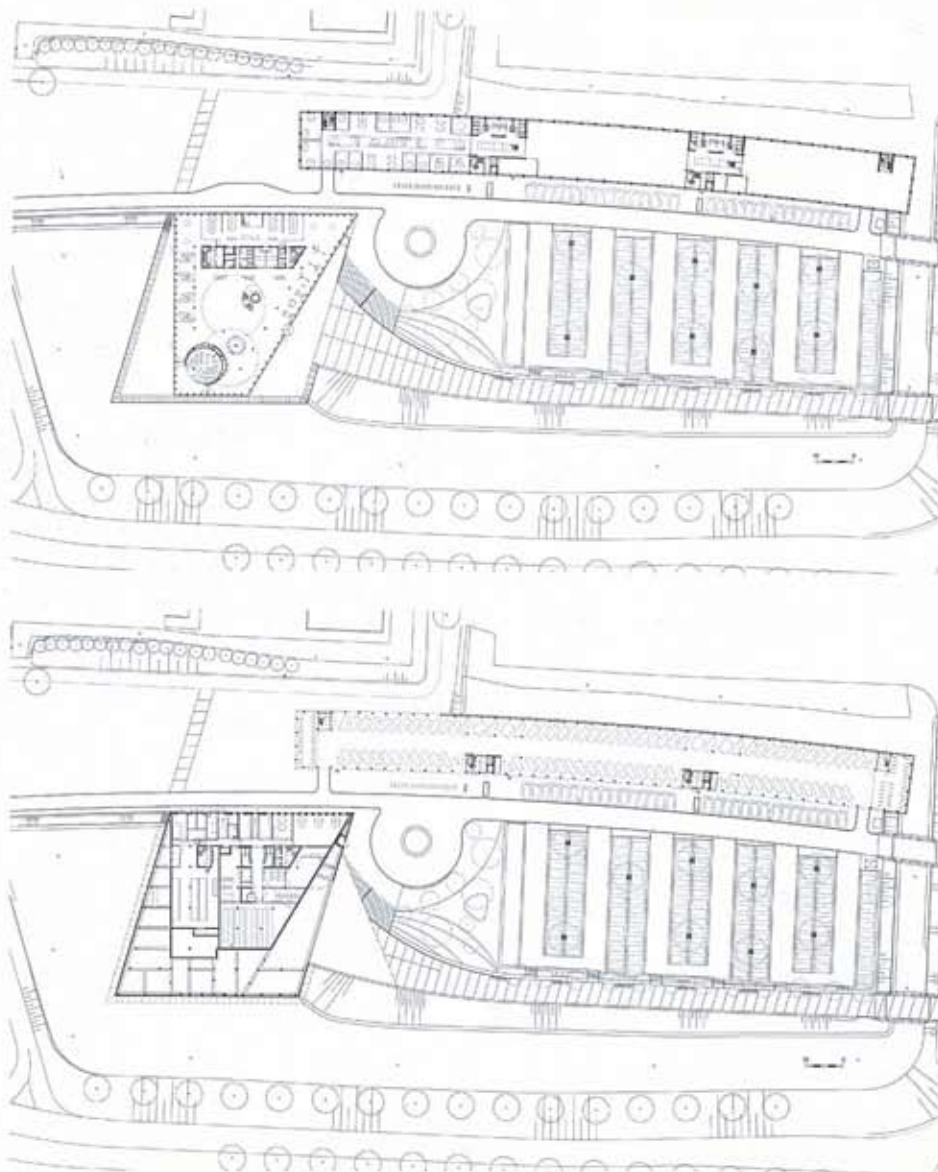
ONDER
Plattegrond eerste
verdieping

gebouw met ruim 350 werkplekken. Hoewel alle medewerkers een vaste plaats hebben, wilde Van Heeswijk geen cellenkantoor. Hij loste dit op door een afwisseling van open en gesloten werkplekken en situeerde deze langs de zijgevels, gescheiden door glazen wanden. In het weldadig brede middenpad staan vergadertafels, belplekken en zitjes, waar medewerkers elkaar kunnen ontmoeten. Het zijn groene variaties op de rode units in het atrium, uitgevoerd in een andere houtsoort, namelijk gestoomd beuken, dat ook op de vloeren en het plafond is toegepast. Deze lay-out maakt het gebouw flexibel en tegelijk geschikt voor het nieuwe werken.

De kantoorvleugel heeft een lengte van maar liefst 175 meter en bezit dezelfde

transparantie als het publieksgebouw. Hij bevat een lichte kromming die je aan de buitengevel nauwelijks registreert. Het werkt ruimtelijk effectief omdat het je

nieuwsgierig maakt naar wat er, meters verderop, gebeurt. Ook in dit gebouw bevinden zich enkele functionele kernen – de zogeheten stabiliteitschijven, gelegen rond twee trappenhuizen. Zij zijn op dezelfde manier ingericht en geschilderd als in het hoofdgebouw. Het parkeerprobleem werd overtuigend aangepakt door onder het kantoorgebouw extra parkeerplaatsen te ontwerpen. Hulst: "Zo hebben we voorkomen dat de auto's van de honderden medewerkers het complex zouden gaan domineren. En omdat het hoofdgebouw op een sokkel staat, lijkt het parkeerterrein lager te liggen." Maakt het vele glas een energieslurper van het nieuwe gemeentehuis van Lansingerland? Integendeel, want het complex is energiezuinig ontworpen. Glazen delen met grote ramen aan de noordkant worden afgewisseld met meer gesloten gevelelementen aan de zuidkant. Er is gebruik gemaakt van warmte-koude opslag en op het dak van het kantoorgebouw staan zonnepanelen. Dankzij een extra dikke isolatielaag gaat er in de winter via het dak weinig warmte verloren. Het vele glas, de open ruimten en gangen veroorzaken ook geen onwerkbaar akoestiek. Want dat is een opmerkelijke eigenschap van dit transparante gebouw, waarin ruim vierhonderd mensen werken: het is nergens lawaaiërig. Overall gonst het plezierig van nijvere ambtenaren.

www.heeswijk.nl